

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Saastamoinen, S. ; Latva-Korpela, I. & Linnoinen, K. (2018) Verkkokoulu käsihygieniasta. Terveystieteitä 6, 40-41.

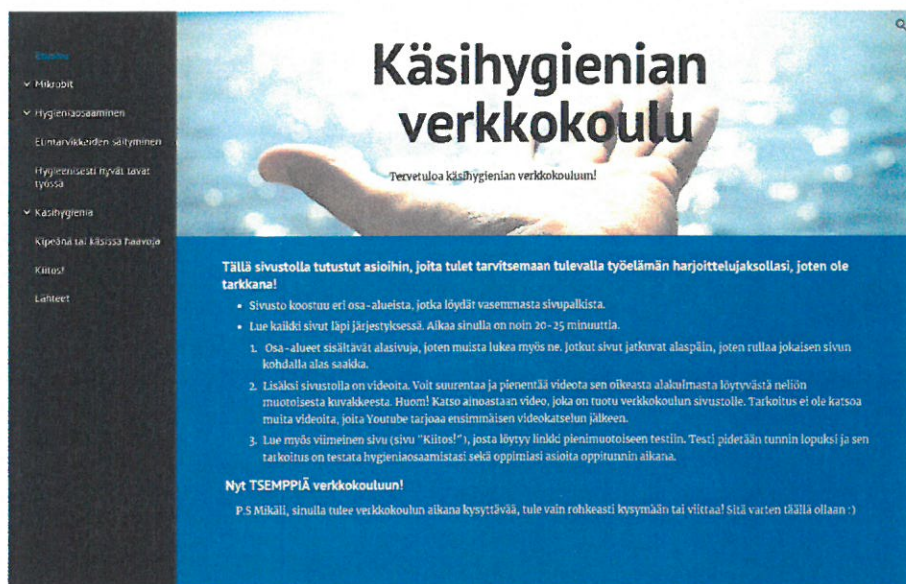
Verkkokoulu käsihygieniasta

Vantaan kaupungin kouluterveydenhuollossa käynnistyi tammikuussa 2017 yhteistyöhanke, jonka tarkoituksena oli 9. luokkalaisten työelämään tutustumisjaksoille (TET) lähtevien oppilaiden käsihygienian oppitunnin päivittäminen ja uudistaminen vastaamaan nykypäivän tarpeita.

Hankkeen tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa verkkokurssi käsihygieniasta ja näin varmistaa oppilaiden hygieniasaaminen ennen harjoitteluun lähtöä. Tuotetun materiaalin tavoitteena oli olla oppilaille mahdollisimman innostava ja helposti omaksuttava.

Terveydenhoitajaopiskelijan opinäytetyönä tuotetussa, verkkokouluna toteutetussa pilottihankkeessa yhteistyökumppaneina toimivat Vantaan kaupungin läntisen ja itäisen kouluterveydenhuollon toimintayksikön osastonhoitaja **Kirsti Linnoinen** sekä alueen terveydenhoitaja ja Laurea ammattikorkeakoulun tietotekniikan opiskelija. Taustavaikuttajana opinäytetyössä toimi myös Vantaan tartuntatautiyksikkö. Tarkoituksena oli, että pilottihankkeen jälkeen kaikki Vantaan kaupungin kouluterveydenhoitajat voisivat jatkossa hyödyntää tuotettua materiaalia osana hygieniainopetustaan.

Verkkokouluun kuuluu materiaali, joka sisältää videoita, kuvia sekä kirjallista materiaalia. Sisältö koostuu pääkonaisuuksista, joiden sisällä on edelleen pienempiä alakokonaisuuksia. Laajempina pääaiheina ovat mikrobit, hygieniasaaminen, elintarvikkeiden säilyminen, hygieenisesti hyvät tavat työssä, käsihygieniasta ja kipeänä tai käsissä haavoja (kuva 1.). Verkkokoulun yhtenä osana on myös testikysely. Testikyselyssä on yhteensä 11 kysymystä. Oppitunnin aikana oppilaat opiskelivat materiaalin itsenäisesti tablettitietokoneelta, jonka jälkeen he vastasivat

Kuva 1. Käsihygienian verkkokoulun aloitussivu.

testikyselyn kysymyksiin toisiaan vastaan kisaillen tablettia hyödyksi käyttäen. Kysymykset heijastuivat videotykin kautta taululle ja ne käytiin yhdessä keskustellen läpi kertauksena ja perustellen sitä mukaa kun niihin vastattiin. Opetusmateriaalin lisäksi laadittiin tietotekninen ohjeisto verkkokoulun käyttöönottoon terveydenhoitajan tueksi.

Verkkokoululle hyvää palautetta

Oppilailta kerättiin palautetta käsihygienian verkkokouluun liittyen ja palautekyselyyn vastanneista (N=25) 84 % antoi verkkokoululle kouluarvosanan kahdeksan tai enemmän. Suurin osa (92 %) oli

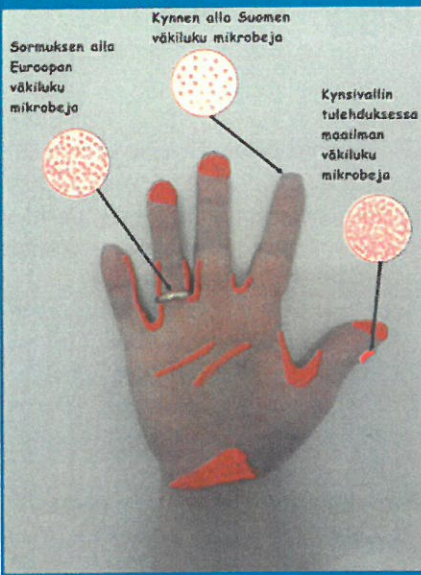
sitä mieltä, että opetus voitaisiin järjestää jatkossakin verkkokouluna. Oppilaista 96 % piti verkkokoulun ulkoasua miellyttävänä ja 92 % koki, että asiat oli esitetty opetuksessa selkeästi. Yli puolet (60 %) vastaajista arveli verkkokoulusta olevan hyötyä myös työelämän harjoittelujaksolla.

Opinnäytetyön valmistuttua verkkokoulumateriaali esiteltiin kaikille Vantaan peruskoulujen terveydenhoitajille. Yhteistyökumppaneiden palautteen mukaan yhteistyö koettiin hyväksi ja opetusmateriaalia aiotaan käyttää myös jatkossa osana käsihygienian opetusta 9. luokkalaisten työelämäharjoittelijoille kaikissa Vantaan

Verkkokoulu koettiin mielenkiintoisesti toteutetuksi kokonaisuudeksi, missä oleelliset asiat on kerrottu ja esitetty ytimekkäästi.

Kynsien hoidon ABC:

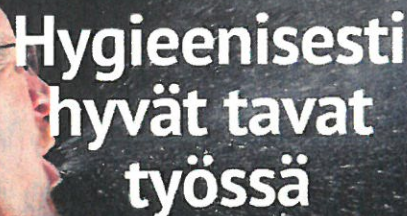
- Kynnet tulee pitää puhtaina ja lyhyinä.
- Pitkien kynsien alle pesiytyy mikrobeja
- Pitkät kynnet rikkovat suojakalvoa
- Kynsien pureskelu on epähygieenistä
- Rakennekynsiä ei suositella elintarvike- tai hoitotyössä, koska ne vaarantavat sekä elintarvike- että potilasturvallisuuden

kaupungin peruskouluissa. Lisäksi sitä voidaan käyttää myös laajemmin käsihygieniaan liittyvissä koulutuksissa. Verkko-koulu koettiin mielenkiintoisesti toteutetuksi kokonaisuudeksi, missä oleelliset asiat on kerrottu ja esitetty ytimekkäästi. Kuva ja videot koettiin toimiviksi ja Kahoot-kysely hyväksi keskustelun virittäjäksi. Terveydenhoitajille suunniteltuja ohjeita kuvattiin selkeiksi ja niiden avulla koettiin terveydenhoitajien olevan jatkossa helppo toteuttaa ja muokata koulutusta.

➤ Lähdeluettelon voi pyytää toimituksesta.

Käsihygienian verkkokoulu -sivusto löytyy rajoitetun ajan 17.10.–30.11.2018 verkosta googlettamalla ”käsihygienian verkkokoulu”. Verkkokoulun tilaajan pyynnöstä sivusto on kohdennettu ainoastaan Vantaan kouluterveydenhuollon käyttöön, minkä vuoksi sivusto ei ole yleensä julkinen.

Hygieenisesti hyvät tavat työssä

Hyvää hygieniää vaativissa töissä tulisi pyrkiä välttämään ihon epäpuhtauksien koskettelua.

- Hygieenisiin tapoihin kuuluu aivastaessa ja yskessä pään kääntäminen alavlistoon sivuun ja paperinenäiliinan käyttö, jolloin vähennetään mikrobin kulkueutumista eteenpäin.
 - Käytetty nenäliina tulee laittaa välittömästi roskiin ja tämän jälkeen kädet tulisi desinfioida tai pestä.
 - Suun ja nenän koskettelu tulee välttää, koska niiden limakalvoilla on aina suuri joukko mikrobeja, jotka levitävät myös aivastuksen, niistämisen, syljeskelyn ja yskimisen yhteydessä.

Hajusteiden käyttöä erityisesti hoitotyössä ja muilla palvelualoilla tulee välttää.

- Tuoksut voivat aiheuttaa pahimmassa tapauksessa allergisia oireita asiakkaille tai työkavereille. Tuoksu voi esimerkiksi laukaista astmaatikon astma-kohtauksen.

Hygieenisesti oikea tapa siirtyä työvaiheesta toiseen on järjestelmällisesti puhtaammasta työstä kohti likaisinta työtä.

- Esimerkiksi puhtaampien elintarvikkeiden käsittelystä kannattaa aloittaa ensin ja vasta sitten siirtyä multaisten, likaantuneiden tai pilaantuneiden elintarvikkeiden käsittelyyn. Työskentelytapaa kutsutaan aseptiseksi työjärjestykseksi.

Elintarvikkeiden säilyminen

[illegible]

Tässä muutamia tilappeja, isoja sekä video soastimienkin vähensimiksi ja ruokamyyntien ehkäisimiksi:

- Elitserveille, joka pilleerissa heijastui, uudea silloin silloin ajat johtamasta. Mikäli tilannea elinvaruillaan ei ollut, heidän hahmojensa, on nukkunut silloin silloin elinvaruilla.
- Elitserveille, joka pilleerissa heijastui, uudea silloin silloin ajat johtamasta. Mikäli tilannea elinvaruillaan ei ollut, heidän hahmojensa, on nukkunut silloin silloin elinvaruilla.
- Elitserveille, joka pilleerissa heijastui, uudea silloin silloin ajat johtamasta. Mikäli tilannea elinvaruillaan ei ollut, heidän hahmojensa, on nukkunut silloin silloin elinvaruilla.

- [illegible]

